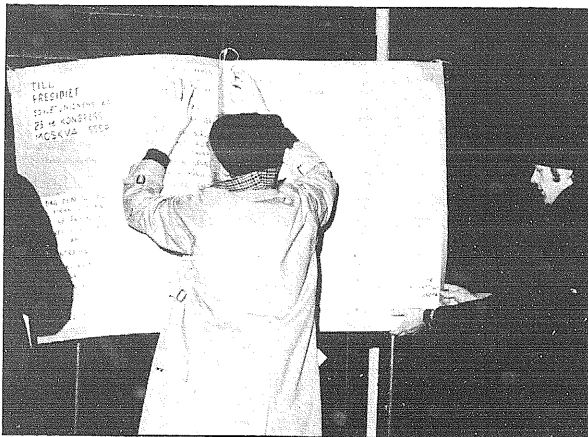

Demonstrandid kinnitavad nõukogude suursaatkonna värava külge rootsikeelse kirjuga N. Liidu parteikongressile. (Foto Kruusmägi).

EESTI HÜMN ei meeldinud VENELASTELE

EV aastapäeval 24. veebruaril, samal päeval mil Moskvas avati Kompartei 25. kongress, korraldati N. Liidu saatkondade Stockholmis ja Kopenhaagenis demonstratsioon. Aktsioonid viidi läbi samaaegselt ja saatkonna ametnikele anti üle protestikirjutis, mis oli adresseeritud parteikongressile presiidiumile. Demonstratsioonideks ei olnud ametlikku luba ja meeleavaldajad ilmusid täpselt kl. 19 saatkondade juurde.

Stockholmis kogunes umbes sadakond demonstranti vene suursaatkonna juurde. Protestikirjutise rootsikeelse teksti suures plaadil riputati väravale ja tõrvikute valgusel loeti ette nõuded rootsi ja eesti keeles. Paluti ametnikele vastu võtta protestikirjutis, kuid sellega ei nõustatud ja väravad jäid suletuks. Kiri kinnitati väravale lootuses, et keegi ametnikest tuleb seda hiljem uurima.

Järg lk. 7

USA senatis selgus ametniku mõrvamine Tshehhi saatkonnas

WASHINGTON (VES) — USA Senati kohutukomitee ülekuulamistel ilmnas, nagu teatati käesoleva nädala algul, et raudeesriide-taguste riikide diplomaadid tegelevad peale spioneerimise ka otseselt mõrvamistega. Nimelt ilmnas nütüd, et Tshehhi diplomaat-

Tshehhi luurepolitsei ohvriteks New Yorgis olid Karel ja Vera Ziska, kes töötas Tshehhi esinduses ametnikena. Sügisel 1962 said juhtivad ametnikud UN-i Tshehhi esinduses teada, et Ziskad on otsustanud valida vabaduse ja tahavad UN-i esindusest põgeneda.

Kuna Ziskad tegelesid salakoodidega, tegi Tshehhi siseminister Tshehhi missiooni juhtile UN-i juures, kol. Milos

Vejvodale korralduse, põgenemist takistada "mistahes vahenditega, kaasa arvatud mõrv".

Mis vahepeal juhtus, pole täpselt teada, iga tahes varsti ielti Vera metsikult tapetuna. Selleks oli kasutatud saatkonna lihakirvest ning hiljem veel lastud naisele kuulipähe.

Nagu ütles Frolik jutustab, oli Karel Ziska naise mõrvamisest kuuldes kaotanud närvid,

liku esinduse liikmed on osa võtnud 1962. a. tapatööst ühe tshehhi naisametniku kallal, kes tahtis "ära hüpata". Tookordsesse mõrvaloosse tõi nüüd valgust end. tshehhi salaluureagent Josef Frolik, kes aastaid tagasi põgenes vabadusse.

istunud autosse ja kihutanud Pennsylvaniasse, kus ta oli metsikult tulistanud ja lõppeks saanud surma politsei kuulidest.

Froliku seletuse järele Karel Ziska oli saatkonnast põgenenud ülepea kaela, kartes, et Vejvoda ka tema tapab. Ta oli kihutanud 178 km kiirusega, mistõttu maanteepolitsei hakkas teda taga ajama. Võimalik, et närvid kaotanud Ziska kartis tagaajajate hulgas

olevat Tshehhi ametnikke.

Tshehhid seletasid politseile, et Ziska lüüsi kaotas närvid mingil seletamatu põhjusel. Politsei küsis saatkonna juhtivalt ametnikult, kas surmast on ka Ziska abikaasale teatatud. "Ei", oli vastanud tshehhi ametnik, "seda pole veel tehtud."

Alles mõni aeg hiljem teatati Tshehhi saatkonnast: Järg lk. 7

Prof. Els Oksaar Hamburgi ülikoolist on ainuke lastekeele uurija Lääne-Saksas.

Juhendab lastekeele uurimusi

HAMBURG (EPL) — Londonis toimunud kolmandal rahvusvahelisel laste keele uurijate kongressil valiti "The International Association for the Study of Child Language" presidendiks järgmiseks kolmeks aastaks professor Els Oksaar, üldise ja võrdleva keeleteaduse korraldaja prof. Hamburgist. Ta eelkäija oli tuntud keeleteadlane Charles Ferguson Stanfordist Californias. Professor Oksaar juhatas sellel kongressil sektsiooni "Bilingual language acquisition".

Els Oksaar, kes Hamburgis omab üldise ja võrdleva keeleteaduse professuuri, huvitus lastekeelest juba aastaid tagasi mh. jälgides oma poja ilmar arengut mitmekeelsena.

Ta omandas nimelt algusest peale eesti ja rootsi keele, millele lisandus veel Stockholmist Saksamaale asudes saksa keel. Hiljem on laste keele uurimine üldist tähelepanu aratanud ja huljuti nimetati ka Root-

sis ametisse esimene lastekeele professor.

Saksa UNI-presiteenistus puudutab lastekeele uurimist ühenduses prof. Oksaare valmimisega rahvusvahelise lastekeele uurijate ühingu presidendiks, märkides, et sellise uurimistegavuse sihiks ühel pool on tutvustada lapse keele omandamisega lähenemist — ala millega senini tegelesid vaid psühholoogid ja pedagoogid.

Järg lk. 7

Lõuna-Rootsi aktusi

Eesti Vabariigi 58-aastapäeva tähistati Lõuna-Rootsis rahvarohketes kokkutulekute ja aktus-

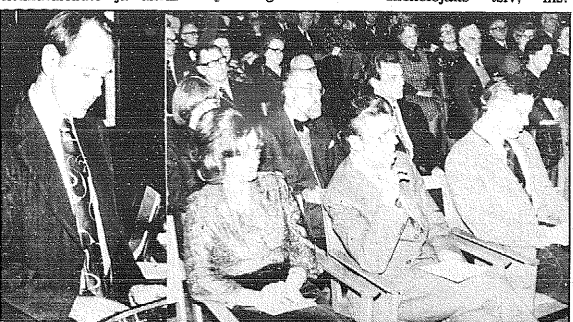
tega Lundis, Helsingborgis, Olofströmis, Jönköpingis ja Taanis, Kopenhaagenis.

Üldkorraldajaks ja Veebruarikomitee kõigis kohtades aktuskoorideks tsiv. ins.

Rein Asu, deklamaatoriks Lida Saarmann ning kontsert-osas meeloluulajaks mezzosopran Eva Tamulen.

Avapaluse pidas õp. Laantee. Lundi aktusel viibisid ka Rootsi senterni ja sotsiaaldemokraatide partei esindajad. Eesti lipu valves seisid nii skautide-gaidide kui ka üliõpilaskonna esindajad.

Lundi aktuse Üliõpilaskonna välkkeses saalis avas Veebruarikomitee nimel Ivar Lill, kes tutvustas rootsi külalisi ja publikut, mida loeti 110-le inimesele. Lundi linna- (kommuni) esimees) Gösta Lindeberg, kes esindas senterni erakonda, seadis oma tervituskõnes eestlast Rootsis eeskujuks teistele sissereändajatele: Järg lk. 7

Aktusel Lundis kõnles Rein Asu, võtsid. Paremal ees prillidega linna- Gösta Lindeberg ja riigipäevallige Lennart Petersson. Nende kõrval Eva Merike Kangro. Teises reas Artur Taska abikaasaga ja lütlaste esindaja Pavulana. (Foto Asu).

EPL

Kolmapäeval, 3. märtsil

Leppimatus

Kui Atlandiiliidu ja Varsavipakti vahelised läbirääkimised vägede vähendamiseks Kesk-Euroopas 1973 sügisel Viinla käiku läksid, valitses läänemaailmas üldiselt arvamine, et kokkulepe on varem või hiljem saavutatav. Optimismi õigustati põhjendusega, et vägede vähendamine Kesk-Euroopas on iseenest ainult osaks pünevuse lõpvenemisel. Ida ja Lääne vahel, mis põhimõtteliselt pidi huvitava mõlemad pooli. Aga varsti tõusid ka kahtlused, kui Varsavipakti liikmesriigid N. Liiduga eestlast tegid selgaks, et nad pole huvitatud vastastikusest "tasakaalustatud" vägede vähendamisest, vaid peavad õigemaks seda teha "proportsionaalsuse" alusel.

Mida see tähendas, selgub arvudest. N. Liidul koos sulariikidega Kesk-Euroopas on välja pandud 925 000 meest, NATO-i ainult 770 000. Kui Lääs nõustuks protsentuaalselt vähendamisega, nagu Moskva nõudis ja nõuab, siis jääks Ida arvuliselt ikkagi ülekaalu. Atlandiiliidu pole see aga vastuvõetav ja seepärast peab ta kinni vägede tasakaalustatud vähendamisest nõnda, et lõpuks oleks mõlemal poolel Kesk-Euroopas 700 000 meest. Rõõbit sellega tuleks ka mõni dagi viisi tasakaalustada ka tankide ja sõjalennukite arvusi, millede poolest Varsavipakt on samuti ülekaalus.

Vaidlused Viini konverentsil on kestnud üle kahe aasta, kuid jäänud tagajärete. Nagu nüüd tagantjärele teatavaks sai, on Atlandiiliit moodunud detsembris esinevud uue ettepanekuga, et sookujana läbirääkimisi elustada. Ettepanek nägi ette: N. Liit tõmbab Kesk-Euroopast tagasi 1700 tanki ja 87 000 meest. Ühendriigid omalt poolt viivad Atlandi ookeani taha 1000 tankilist tuumalaengut ja 29 000 meest ning vähendavad lahingulennukeid 50 Phantom-pommitajate liigist ja 38 Pershing-raketidest väljatulustamise alust. Lääne poliitikutel kinnituse kohaselt olevat siin tegemist "viimase pakumise"ga", et lõplikult selgitada, kas Ida poolel pärast üle kahe aasta kestnud asjatuid läbirääkimisi üldiselt on mingit valmisolekut kompromissiks.

Varsavipakt olevat andnud vastuse NATO sellele ettepanekule 19. veebruaril. Lähemad üksikasjad vastusest selguvad kunagi hiljem, aga juba nüüd on teada, et NATO-i pole põhjust oodata idast valmisolekut kompromissiks ka edas-

pidi. Üle kahe kuu viibitud vastusest olevat igatahes selge, et N. Liit kavatses jätkata oma viivitamispoliitikat lootes, et lõhed ja mõrad Atlandiiliidus süvenevad niigi. Kremli võimurid rakendavad Viini läbirääkimistele vägede vähendamiseks Kesk-Euroopas samasugust taktikat nagu nn. SALT-läbirääkimistel Ühendriikidega strateegiliste relvade piiramiseks. Läbirääkimiste varjus püüab N. Liit nimelt kasutada aega oma mõju kaudseks laiendamiseks. Nõukogude relvastatud jõud mõjuvad seegjures teatud surebühvina N. Liidu võispoliitika.

Et Nõukogud ei lase end meelitada isegi tuumarelvade osatähtsuse vähendamisega, nagu seda NATO viimase ettepanekus pakutakse kompromissina. N. Liidu soovimuse vägede vähendamise näol, see tõendab ilma ühegi kahtluse, et idraliigil ei stunda kuidagi viisi muuta midagi oma senise relvastamise kõigus. Moskva kommunistliku ideoloogias on sõjalise jõe juurdekasvatamine eelduseks poliitilise mõjuvõimu saavutamisele. NATO peab selles tahes tahmata tegema järeldusi: Mingit mõlemapoolset relvastuse vähendamist või desarmistist pole ette näha. Ja kui Läänes kiputakse arvama, et jatkuv relvastamise koorat enam ei suudeta kanda, siis ühel päeval tuleb kanda teistsugust koorat nõukogude vene kommunistliku agressiooni ohvrina.

Kui nüüd 24. veebruaril Moskvas läks käiku N. Liidu kommunistliku partei 25. kongress, oli Kremli juhtkonnal mitmeid põhjust rahuneda. Maailmapoliitiliselt on N. Liit nähtavasti edasi-
tõusnud. Vietnam ja Angoola kõnelevad Moskva edust. Nõukogude relvastumine on võimaldanud Varsavipakti sõjaväelise ülekaalu Euroopas ja viinud maailmamaareel olukorra kujunemiseni, nagu seda kümne aasta eest vaevalt võis ette näha. Jõupoliitikat ajades ei pidanud Nõukogud vajalikkuse ka vastu tulla kompromissile NATO-ga vägede vähendamiseks Kesk-Euroopas. Selle asemel demonstreeris Moskva leppimatus, kuigi see on vastastuulpingelangemise poliitika, millest Kremli võimurid armastavad palju kõneleda.

A.K.

Toronto EM juurdeehitus valmimas

TORONTO (ME) — TORONTO eESTI Maja juurdeehitust alustati on edendunud jõudlalt ja uued ümbruskonnad koolda üsne 1. märtsil.

Juurdeehituse teise korralduse tulevad Ümar Heinsoo ja Erik Purje kindlusvahetust. Seal annab ka Eesti Vabariigi konsulaat, alumsel korraldusele aab EAK ja L. Maimeeste inseneribühv. Keldris on ette nähtud Kesk-kirjuri ja panipaigad. Näljandil on noortetuum.

Praegu on käsil värvimine ja pöörendate katmine. Nagu Eesti Maja abimeeste Sema kinnitas, lõpetatakse tööd selle ku lõpus.

Torontos surl 3. veebruaril Marta Silmon, stnd. Läänemaal.

Per Alhmarki tlinasid pärast tema kõnet E.V. aastapäeva aktusel Stockholmis paljud eestlased ja rootslased. Pildil täna teha vana erakonna ja riigipäevakaaslane Ennar Rimmerfors koos Besti

Komitee esimehe Heinrich Mariga, paremal riigipäevakajale jt. dr. Kerstin Aner, ERF juhatuseliga Lena Schönlager ERF esimees Endel Krepp ja peatoimetaja Juhan Kokla (EPL-foto Tippo).

Saksa TV vapustav saade idapõgenikest

MÜNCHEN (EPL) — Saksa televisiooni teine kanal näitas hiljuti poleetilisest tinnulist saadet sõjapõgenike kütitudate ja väljajäetute tragöödiat Teise Maailmasõja ajal ja pärast Saksaama kapitulatsiooni kevadel 1945. Ka melle huvipakkuv ja valusaid mõlusti äratava saate peakirjaks oli: "Jäitlatus, kütitudat, äraetud — kaaseraved 30 aastat hiljem". Saate oli koostanud tagasivade Lionel Bandmann ja Jost von Murr. Nad olid saanud kasutada haruldasi filme inglise ja teiste läänliitlaste arhiividest. Saate esimeses osas näidati ligi 50-ne miljoni euroopale traagilist saatust, kes Teise maailmasõja päevil, osaliselt aga juba enne ja ka pärast, olid sunnitud jätma

Maasid. Oli nõukogude all-veelaevade poolt põhjalastud põgenekalevade hukkamismoment ning päästapadise õhtukud külmast loidsevad ellujäänud tugevasti laimetaval merel. Sinna juurde järgimine teadustaja kommentaar:

"Levad on ülekoormatud, minid, vaenlase lennukid ja all-veelaevad ohustavad põgenike teekonda. Tuhanded upuvad, siin vahesid saab päästa." Oli ka viimast põgenemist üle kinnitust. Kuus kase jaa vana karmid sõjapõgenikud.

Sinigi upuvad tuhanded kase hõbuse ja tankidega. Kui vaenlase lennukid jaa nende all purustasid. Kes kaa filmis ja kudas seda võimad oli filmida kase ja kase, kase pidid see olema karmid koma-verelise kaameratööte suuri pingutusi nõudev.

Kuna läänliitlastel pol aial juba valitsid õnnumad, ka sama kohal, said sajad tuhanded läbi vintuuste sinna jõudnud põgenikud surma tofotormide läbi. Nii suri idapõgenikest üheraevastatud Dresdenis sõne tunni jooksul rohkem inimesi kui Hiroshimas atomipommi tagajärjel, ütles saksa kommentaator leegitavatest tänavatest võtte juurde.

Pikemalt näidati rasket sõjavangide saatust sõjajärgel Saksaama. Filmi juurde toodud statistilised andmed ütlesid, et peaaegu 6 miljonit nõukogude sõjavangi oli sõja lõpuks Saksaama laagrites. Need veeti siis üldises põgenemisvõimsa ebaõnnituse tingimustes edastatult. Nende leandud 2 miljonit prantslast, 170 000 briti kodaniku ja 70 000 ameeriklast.

"Inglased lubasid neid mitte välja anda, ent murdasid oma lubaduse siksli", liasid diktor. Voldi paremini olevat käinud üle miljonit "Hivi" abitenistusele kasi kade Nõukogude võimud lihtsalt "ümber koollistati" pärast vastastamist saksa relvavabrikutele. Nad nad aastaid olid orjandud Hitleri sõjateotust.

Miljonite Ida-Freisama saklaste nimivihul äraajamine toimus transpordile läbi lahtelise kaubavagunitest, kus paljud suri

oma põlised kodukohad. Vaatluse all olid mitu korda edasi-tagasi ümberasustatud karjalased Soome Talvesõja ja Jätkusõja perioodil, Sudeedmaa ja Poola sakslased, Balti riikide rahvad, aga ka sajad tuhanded venelased, ukrainlased, valge-venelased ning läänliitlastest sõjavangid. Huvitav oli näha 1939-nda aasta hilissügisel Baltisaklaste ümberasumist ja nende päraltajõudmist uutesse elupaikadesse. Poseni piirkonnas. Käsitlemist leidis ka Baltikumis toimu-
nu masküüditamine Siberisse juunis 1940, mil saksa kommentaatori andmed ära viidi kokku 174 000 eestlast, lätlasi ja leedulast. Näidati veel 1944-nda aasta sügis põgenikelaevade konvoisid.

damud mitu kord pärast sõjajõpu aseteidnuud Moskva nõudmisele vastu tulema. Aga riigihuvide olid siin tugevdam. Rootsis aset leidnud rahvasside protestid jäit tulemuseta".

Mõlemapoolne televisiooni saate teises osas näidati mõnde idapõgenike kohanemist uude olukorda, nende kirikuule, nende omapäraste kodukäsitöö tootmist tekkimist ning saksa noore generatsiooni teadmist ja vana-
meisi 30 aastat tagasi aseteidnuud traagilise "rahvastõrjandamise" kohta Euroopas. Peab ütlemä, et noored olid oma arvamisest kausi üsküsküski ja leiged, pihrudes saklaste ütlemitesä, nagu "Ahh, see ju niil annu taga olla..."

Diktor lõi jällegi statistilisi andmeid, mille põhjal nende "metitside äraajamine" tulemusena Ida-Euroopa aladeid kokku kuikus 7 000 000 sakslast. Kogummas neid Ida aladeid sunniviisil minema 12 miljonit seelast saksa päritoluga elaniku — enne sõda elas Ida aladel ligi 16,5 miljonit sakslast. Põgenike taguõidat kuyakalt näitava saate koostajad ei olnud ka mitte unustanud Rootsis aseteidnuud saksa ja balti sõjameeste väljaajandmist hilissügisel 1945 ja jaanuaris 1946. Siln olid steenid enesetapukase sooritandud sõjameestest läbiõidatnuud kuukoontega.

Pärast provokatsioonit arstibid andmist kandin neid rootsi poliitise kanderandamidel Treileborgi sadamas ootavale "Belostrovi-le". See kõik oli tummades võttes palju kohutavam kui Eng-
quidil "Lengimierde" filmis. Saksa teadustaja sõnad nende äraõimistesteendide juurde olid, et "neutraalne Rootsi ei oleks pi-

KARIN SAAREN

Eino Uuli surnud

Tallinas surl 19. veebruaril operativastaja Eino Uuli, kes tul-
les 1887 Eestona teatri ooperijuh-
kohaile, viis eesti ooperi kõrgele rahvusvahelisele tasemele, ra-
kendades Eesti muusika lavas-
tamises.

Oma karjääri alustas Uuli Tartu Vanemuises laulusolistina, ent äratas varsti tähelepanu ooperilavastajana, millel kõlge ta täiendades õppeviisidega välismaale. Oma ühe lõppööp oli ta teatrigegevusest eemal pärast teat-
rilauband rahandust mittmete asatate aast. Uuli oli sündinud 14. detsembril 1906 Narvas.

Karin Luts Vällingby näitusel

Kuni 14. märtsini on Vällingby tsentrumi "Trappanin" avatud läänliitlaanode kultuurikomitee poolt korraldatud kohalike kunstnike üldnäitus kokku 44 osovõlga. Esmajärgse hulgas on ka kunstnik Karin Luts, kes elas Eestis Brommas klubul "Västerortti" kunstnikkondades.

Inglismaal surl 12. jaanuaril Artur Heinrich Klammann, sünd. 21. mail 1897.

Eestis surl 6. jaanuaril Eduard Kala.
Torontos surl 3. veebruaril Kaarel Pedjasalu, sünd. Harju-
maal.

Rinde Eestisse jõudmisel tekkisid maanteedel põgenike voodid, kes püüdsid maanteed kaudu pääseda Saksaamaale.

EESTI PÄEVALEHT

Eetiska Dagbladet
Peeitoimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljandaja
(anav. ülg.)
Arvi Moor

Toimetaja ja tallas:
EESTI MAJAS Stockholm:
Wallington 32, 1 tr.
Postiaadress: Box 667
10 29 Stockholm 1
Telefon 21 84 46

Toimetaja Eekilatusas Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 129,
61 02 Eekilatus, tel. 016 77 72
Teletispostijuri nr. 15 67 70
Kuulataarvete postijuri 60 50 00 00
Eesti Päevaleht Forlags AB,
Stockholm

Teletispostijuri:
Aasta kr. 215:—
Termiin (kuud) kr. 21:—
Kuu kr. 21:—
Väljandaja EESTI PÄEVALEHT
FORLAGS AB

Trükikja: Eekilatusas-Kuriers
Tryckeri AB Eekilatusas 1975

Göteborgi RA toimikond oli koos

Göteborgi Eesti Majas toimus 11. veebruaril Raamatu Aasta loomikonna koosviibimine, kus olid kättesaadavad need, kes olid eriti rahvakunstiühenduse "Rahvarõivad ja -tekid" üllatavalt heaks kordamiseks oma kaasa viisid ka raamatuid ja kunstina-

tuse korraldajaid. RA loomikonna esimees Arvi Moor avaldas oma soovitusi tänu kõigile kaastalitajatele, tõstes eriti esile Elmiire Kägi kui rahvakunstiühenduse peakorraldajaks ja andis temale toimumise poolt üle mälestuskesi mahuka raamatu "Bohuslän".

Arvi Moor andis ka põgusa ülevaate RA senistest üritustest Göteborgis ning teatas, et üks üritus on veel teoksil — eesti humoristliku kirjanduse öö. Arh. Hultbergi kätte loomikonna poolt ja näitas dispositiivse eesti sisearhiivteadurist iseseisvuse ajal ja nüüd. Susanna Tomson

näitas värilvili valgupeetile rahvarõivaste näitusel, millele Elmiire Kägi lisas seletusi. Koosviibimisel võitis osa läheb 10 kaasmakalast. Pildid osa külastid kohvilaual. Paremalt teine kunstnik Hugo Lepik ja tagapool laua otsas Elmiire Kägi. (EPL foto Kopier)

Uppsalas ülikooli juures on eesti keele A-astme kursuse (20 punkti) eksamid sooritanud Linda eli Korka-Nyström, Kalle Nyström, Looand, Tarmo Sepp ja Reine Sili. Järgmise, B-astme kursuse on lõpetanud Diana Kruul omandades eesti keeles seega kokku 40 punkti.

Opetaajate ettevalmistavas pedagoogilises ülikoolis Stockholmis korraldavad hiljuti orienteerimiskursuse eesti keele soomlastele Opetajakandidaatidele. Kursusel, mis koosneb kuuest loengust, tutvustati eeskätt eesti keelt ja kirjandust, kuid ka eesti ajalugu, praegusi olusid ja eestlaste ühe eksilis. Lektoriks oli fil. lic. Paul Laan.

Kirjanduse osas tutvuti muuhulgas meile kõige vanema ja suurema Rootsi elunäite, luuletaja Marie Underi ja Ilma Laamari loominguga. Kuna Arur Adsoni tänu veebruaril algul 87 eluastat, saadeti hiljuti viitvale luuletajapariit Adsonile ja Underile tervitust.

18. jaanuaril pidas Soome-ugri õpingute arvamistöö seits Parisis oma järjekordse ettekandetohtu, mis leidis aset Põhikooli Instituudis.

Ettekande teemaks oli Fanny Silvers uurimus eesti humorii üle AIVO Mägi rovelles.

Teatavasti on tähtsime raske tõe, eriti aga nalja edasi andmine võõras keeles. Sellega seoses võib avastada mitmesuguseid keelestruktuurilisi omipärasusi. Publiku hulgas oli eriti palju ungariasi, kes sama instituti juures, mis kuulub Paris III fakulteedi alla, on ette võtnud nn kontrastilise uurimusi ungari ja prantsuse keele suhte üle.

Eesti keele eksamid ja erikursus

Uppsalas ülikooli juures on eesti keele A-astme kursuse (20 punkti) eksamid sooritanud Linda eli Korka-Nyström, Kalle Nyström, Looand, Tarmo Sepp ja Reine Sili. Järgmise, B-astme kursuse on lõpetanud Diana Kruul omandades eesti keeles seega kokku 40 punkti.

Opetaajate ettevalmistavas pedagoogilises ülikoolis Stockholmis korraldavad hiljuti orienteerimiskursuse eesti keele soomlastele Opetajakandidaatidele. Kursusel, mis koosneb kuuest loengust, tutvustati eeskätt eesti keelt ja kirjandust, kuid ka eesti ajalugu, praegusi olusid ja eestlaste ühe eksilis. Lektoriks oli fil. lic. Paul Laan.

Kirjanduse osas tutvuti muuhulgas meile kõige vanema ja suurema Rootsi elunäite, luuletaja Marie Underi ja Ilma Laamari loominguga. Kuna Arur Adsoni tänu veebruaril algul 87 eluastat, saadeti hiljuti viitvale luuletajapariit Adsonile ja Underile tervitust.

E.V. aasta-päev kirikus

Stockholmi EELK peapiiskoplik kogudus tähistas Eesti Vabariigi kaheksandat 23. veebruaril jumalateenistusega Jakob Kirikus. Jumalateenistust kaunistas koguduse kõrgetasemeline segakoor Jüri Raidiga dirigendi kohal.

Jumalateenistuse pidanud koguduse õpetaja August Raidur ja õpetaja Thomas Vaga. Päeva kohase jutluse pidas õp. Raidur. Austatule langenud kangelasi, misjärele koor laulis "Sind surmani". Tenor Thomas Lorentz lausles Beethoveni "Faive". Jumalateenistuse, kuhu oli kogunenud arvukalt eestlasi, lõppes eesti rahvushümni laulmisega.

H. Kutti surnud

19. veebr. suri Ljungi Armastu teise planeerimise osakonna kassasegaja juhataja Henrik Kutti.

Kutti oli pärit Viljandimaalt, kus ta las oli koolilõpetaja. Ta oli Tallinna Linnavalitsuse hoolikandja osakonna sekretär.

Paguluses oli ta tegev eestlaste sõliskondilise organisatsiooni Akadeemilisel koolitus EES-i Ühendus.

Bernhard Mielde

Göteborgi Meeskoori kontsert 6. märtsil

Göteborgi Eesti Meeskoori tavakohtade kavandamisel toimub seekord Rühkasa Kunstisõprade muuseumi andlõpetuslõu päeval, 6. märtsil. Kontserdi algus kell 17.

Koor esitab Eero Tarjuse juhtimisel Emesaks, Lätte, Tünnu, Kreegi, Ritsingu, Vargu, Griegi ja Pärtelgreni laule. Kontserdi solistik on eestlanna Eva Tamulena Kopenhaagenist. Tema repertuaaris on Juhani Aaviku, Minna Härmä, Rossini ja Kallama loomingut. Tähtsaimad on Silvia Lemmet Hamburgist. Kuid pr. Lemke esineb ka klaviersoolla, mängides Schuberti improlooma Es-dur.

Rühkasa muuseum asub Vagastan 37-39. Muuseumi marmorga kaunistatud noobit kontserthoone on kaasaegsed kontsertideks rasked. Rein Uustal ja hiljem ka teised, kel oli tähtsavaid hüvisi.

Kontserdile järgneb vahetult hall, mis toimub restoran Odd Fellows ordenisaalis, Vagastan 9. Seal programmi kuulub supe, eestimusi kooril ja solistide ja — teadagi — tants.

Kontserdi ja halli pääsmed on müügil koolikontseerti käes. Meeskoor loodab rahvarelvast osavõttu nii kontserdile kui hallile ja ütleb siinkohal: tere tulemast!

KRI SAKSAMAALT: Rasked sõnad liidupäeval

GEISLINGEN (ME) — Pärast idalepingute sõlmimist 1970 suvel on koalitsiooni ja opositsiooni vahelkor liidupäevas polariseerunud peagu vaenul. Agressiivne toon poliitilist teistimõtlejale atakeerimis ja sapisid vahelehtlused liidupäeva koostel on laskunud sageli tasemele, mis pole väärkaks demokraatlikule parlamentile. Eriti mürgiseks vahelehtludaks on sotsiaaldemokraatide fraktsiooni esimees Herbert Wehner. Ta on endine kommunist, kes elas Hitleri ajal N. Liidus ning istus spionaažis eest Rootsis vanglas. Wehneri vahelehtlused ja ää-

Kõvad sõnad ekskanter Willy Brandt aadressil ütles ka Shveitsis elunev kirjanik ja publitsist Hans Habe. Ta analüüsib paljutähtsava näidatuse "Welt am Sonntag" veergudel Willy Brandt poliitikat seoses tema väljendusega minevikil parteikongressil, nagu oleksid olnud loomikongressil, julgeolekuriskiks liiduvahetajad.

Hans Habe kirjutab pealkirja all "Julgeolekuriskiks Willy Brandt" muu hulgas: "Brandt on julgeolekuriskiks, kuna ta parteikongressil oma klassivõitluse paroolid rühkidele pabab, aga nad hiljemalt pärast oma partei valimisvõit järele välja võtab." Käsitledes Brandti poolt alustatud idapoliitikat, märgib Hans Habe:

Brandt saaneb meiega, kes pärast ebaõnnestunud abielu protestituduga pööbub hiljem selgeks teha, et on ta abiliidud netisaga. Nõukogude Liidu ebaülmaldamine takistab tal astuda välja oma Nobeli rahuhuina kolleegi Sahhoriu kaitseks. Ta on võrdne võitlusega heakutaga, nagu seda tege SPD-lidder Willy Brandt. Seepärast on mees, kes unioniparteist julgeolekuriskiks kaks tembelid, üs üks julgeolekuriskiks," lõpetab Hans Habe, kes on sageli andnud leheveergudel välispoliitilisi algteadmisi idapoliitika.

Liiduvahetajad aast 1974 suhteiselt suure protsendi kogu natsionaalproduktist riigikaitseks võrreles teiste NATO riikidega. esikohal on USA, 6,6 protsendiga, järgnevat Portugal 6,4, Inglismaa 5,8, Kreeka 5,0, Saksamaa ja Türgi 4,1 protsendiga. Kõige vähem andsid NATO riikidest riigikaitseks välja Taani (2,6) ja Kanada, 2,4 protsenti. Liiduvahetajad on inglismaa on alinud NATO riigil, kes riigikaitseksulid alates 1970. aastast tõstnud. Protsentuaalselt on kõige rohkem tõstnud riigikaitseksulid. Liiduvahetajad.

Islandi ja Liiduvahetajad valitsusd eelmisel hiljuti kokkuleppe, mille alusel Saksamaale tohivad kaalutada mõni aeg kaitsestatud 200 meremiili laatuses keelutalonna ümber Islandi saa-

re. Aasta kontingendina tohivad sakslased püüda Islandi vete 60.000 tonni kala.

Kõlm aastat tagasi oli sakslaste kalasaak samaa püükonnas 120.000 tonni aastas. Vastavalt kokkuleppele tohivad sakslased saata Islandi vetele ainult 40 kalalaeva ning samuti on ette nähtud ainult teatavad tsionid kalastamiseks.

Hoolimata välistprogrammist kavastab Liiduvahetajad tõsta alates 1976. aasta 1. juulist 15 pensioni riigipalkade ja 2,3 miljoni sõjaväelise pensioni 11 protsendi võrra. Pensionide dñmäärseerimisega alustati hiljem kui ametlike ja tööliste palgakorrekstudega, mistõttu puukapalad ja pensionid pole pidanud sammu elukalliduse tõusuga.

Sõjaväestatud ja teiste sõjaväeliste hoolimise alal kavastatakse teha kättemõist 150 miljoni margia valutuse, eeskätt kõjaväestatud leskede, orbu ja ravikuuride arvel.

Düsseldorfi ja Vilni saava Ecom kirjutuse väljandatel ilmus 1976 alguses saksa raamatutunnele Walter Görtz dokumentaaltöös "Goldgeber der macht" (vabas tõlkes "Võimu finantseerijad"). Raamatust on juttu kuuest maailma ajalugu vapperlaid varustustööstajast: Hitler, Lenin, Stalin, Mao, Mussooli ja Tito ning samuti liikutest-alkikate, kes nende võimulekute finantseerisid.

Ilmuvast raamatust on avaldanud mõningaid peatükke Hamburgis ilmuva päevalehti "Die Welt". Ühe väljõvotte kohaselt

remärkused on mõnikord sedavõrd vulgaarsed, et ei kannata trükkimusta. Johtuvalt poliitilistele kirepuhangu te laskumistest peagu solvamise piirini apelleeris liidupäeva president Annemari Renger kõigi liidupäeva liikmete poole, säilitada aumehelikuks nii liidupäevas kui ka algavas avalikkimapaanias. Enne Rengeri sõnavõttu tähendas Herbert Wehner, et liidupäevas maad võtnud toon pärast on põhjust rahvusvahelisel forumil häbeneeda. Seepaale ütles üks opositsiooni esindaja, et Wehner on viimane, kes võiks teistelt häbeneemist nõuda.

Herbert Wehner

tegeles Stalin pangarõõmuse kõrval ka lõbumajajajana, kes oma "tööajastik" kasseeris 40 protsenti sissetulekust "aure" ja "aja", heaks. Raamat võib tuua sensatsioonilist ja pilnikke avatust kuse diktaatori võimulepüüajate kohta.

Düsseldorfi vandeoktus algus nel püüvi suurprotsess 14 endise SS-lase vastu, kelle arvele panakse vähemalt 200.000-de juudi mõrvamine Poolas asunud Lublin-Majdaneki koonduslaagris. Kohtuõlõmde arvustusel kestab protsess kaks aastat.

Tunnistajatena annavad kohtu esse seletust 200 tsikut. Kaebeluste hulgas on ka viis naise, kes kahtlud valvuritena nlm. koonduslaagris. Üks neist varjas en-

nas 15 aastat Kanadas ja USA-s, kust ta 1973 saksa võimudele viis ja anti.

Münchenis mõisteti kümneks aastaks vangi endine SS-ari ja kolonel 69-aastane Heinrich Schütz. Teda süüdistati meditsiiniliste eksperimendide sooritamises vahilaste lailal Dachau koonduslaagris. Katsetuste tulemusena suri 11 vaimulikku, kellele nakati kunstilist mädanev rakk-kudede põletik (phlegmone). Heinrich Schütz tegutses kuni vahistamiseni internistina Essenis. Ta lasti kuni kohtuotsuse jõustumiseni 250.000 margilise kautsjoni vastu vabaks.

Alates 1. jaan. jõustas Liiduvahetajad seadus, millega tahetakse püüdnada teede ja tänavate rüvetamist elanike poolt. Nii võib tänavale viasid tüli eiga-terveteid või hantsakoor tuua 10 marka rahaträhi. Tänavale viasitud pudeli või plekktooti eest on karistussääraks 20 marka. Suuremate esemete tänavale loomilised võivad tuua rahaträhi kuni 100 margini.

Suure arvu autokondole keelustavad valimisplakateid "peal kirjaga" (Unser Helmut-ist der beste" (Meie Helmut on parim) lasti trükkida CDU-partei. See oli mõeldud valimispropagandistide karistamiseks Helmut Kohle. Alles siis, kui plakatiid olid trükitud, tuli propagandistidele koostatud teade meelde, et ka vastakandidaadid — kantser Schmitt — eesnimi on Helmut. Kogu plakatiite tagavara tuli hävitada.

Göteborgi Eesti Meeskoori eelmise kontserdi puhul. (Foto Laurits).

Juhendab

Alg. lk. 1

Eis Oksaare uurimis- tegevuse raamidesse Hamburgi ülikoolis kuulub ka laste keele ja senini on ta ainuke Lääne-Saksamaal sellel alal.

Tema uurimis- tegevuses on esiplaanil lapse keeleline areng, psühholoogilisele ja sotsiaalsele miljöle ja sotsiaalsele kihi mõju sellele arengule. Eriprojektiks on keeleliste struktuuride lähenemine vaatus lapse esimestest häältsustest peale.

Näited võetakse saksa, rootsi ja eesti keelt kõnelevatest perekondadest sündinud lastest alates sünnimomendist kuni kuueaasta eelastani. Samal ajal uurib ta ka lapsi, kes pidevalt on mitmekeelses miljöös ja õpivad nend paralleelselt kommunikatsiooniva- hendina.

Need uurimused peavad peavald selgitama kuidas lapse juures tekib sõna ja lause sõnata- henduste mõistmine ja kuidas üldse lapse kõige efektiivsemalt võib keelt omandada. (K).

Aktusid...

Alg. lk. 1

Eestlased on siin hästi kohanevad ja hoiavad al- kohena oma keelt ning kul- tuuri. Kuna kinnisvara omandamisel Eesti Ma- jale linnal mõeldud aastal sai otsustavaks linnavalitsuse koosolekul, et Götä Lindebergi hääli, siis sai ta nüüd puhi- likult eriti tugeva aplau- si.

Rootsi sotsiaaldemokraatlikud parteid riigi- päevallike Lemnat Pet- erson toonitas tervitades, et Rootsi riik on ha- kanud panema rohkem rõhku rahvusvahemuse- tele ja tahab nende oma- kultuuri toetada. Lätlaste nimel tõi tervitust Valdis Pavulans, kes mõjukama tagajärje saavutamiseks pidas oluliseks tühendada koostööd välisvõitluse rindel Eesti ja Läti kee- tatud kodumaa vahetas- tades huvides.

Senat...

Alg. lk. 1 Vera Ziska on surmud. Tema tapjaks oletatud olnud Karel Ziska, kes jätnud ka maha kirja, et ta tahab ennast tappa. Ameerika politsei pidas seda sellist 100 lahendu- seks ja lõpetas asja.

Nagu tootud ajalehed kirjutasid, oli Tehhehi diplomaatlik esindus andnud ka New Yorgi politseile "Karel Ziska poolt kirjutatud sedeli", milles oli öedi- tud: "Ma usun, et ma olen hull. Ma tapsin ta."

Frolik ütles, et Vera Ziska tapeti kell 1/2 1 oma magamistoa. Kell 1 oli Tehhehi esindus üksi juhtivad isikud küsinud USA UN-i esinduselt, et kuidas saada surmatun- nistust isiku kohta, kes suri saakonnas.

Vahepeal koostati "Karel Ziska kiri" ning siis alles kell 4.30 võeti ühendus politseiga.

Kui esineb surmajuhum

Konsulteerige surma- valdusega matusebürood

Thure Söderquist Begravnings- & Eldbegrängelsebyrå

Mariatorget 1 116 48 Stockholm Tel. 44 80 07, 44 80 98

Eritäht: Eestikombelised matustalutused Ööpäevane valvekord

Hümn...

Alg. lk. 1

Kõhale viibiv valvefirma valvur ei reageerinud al- guses aktsioonile, ent kut- sus varsti abilise demon- strante jälgima. Lõpuks kutsuti kohale ka politsei, kes jälgis aktsiooni pas- siivselt.

Noored Stockholm vene suursaatkonnas ees- tõetud oma aktsiooni ees- tõetud oma laulmisega, mis- järele mindi laiali. Politsei- nend valvasid veel kümne- minutit minult värvale paigutatud plakatit ja võtsid selle siis maha.

Protestikirjutuse üleandmisega oli Kopen- haagenis suurem edu. Kohalikud ja Lõuna-Rootsi eestlased ja muud baltla- sed ilmusid Kopenhagaeni vene saatkonna ette sama ootamatult kui Stockholm.

Värvava juures helistati ja värvava avati. Delega- tsioon sisenes saatkonda, kus ametnikke paluti vastu võtta protestikirjutusi ja see edasi saatä Mosk- vasse.

Alguses võeti ümbrik vastu, siis toimus sotsia- des kiire nõupidamine ja ümbrik anti tagasi sõna- dega: "Peate selle ise saatma Moskvasse, meil pole võimalik seda va- hendada."

Delegatsioon paigutas kirja saatkonna postkasti ja eemaldas. Saatkonna ümbruskonda kleebiti kõikjal protestikirjutuse tektid, mispeale mindi laiali.

Protestikirjutuse sisu oli järgmine:

Täna, 24. veebruaril tä- histab eesti rahvas oma vabariigi astumise 58- ndast aastapäeva. Samal ajal astub Moskvas kokku NSVL kompa tel 25. kon- gress. See paneb mõtlema.

Varsti tähtub 36 aastat ajast, mil punaarmee kompartei ja Stalini käsi- roovis Eesti, Läti ja Leedu rahvastel iseseisvuse.

Sellest ajast peale puu- duvad meie rahvastel kõik põhilised inimõigused. Partei, valitsus ja terrori- organid rikuvad pidevalt omaenda konstitutsiooni, UNO ülddeklaratsiooni, Helsingi kokkulepet ja teisi rahvusvahelisi le- pinguid.

Meie, noored välis- ees- lased ja välis-lätlaste ühine Eesti Demokraatliku Liikumise ja Eesti Rahvusrinte Memorand- umitega UNO-le. Toeta- des neid nõuame:

1. Et üldnimetatud memorandumit võetakse 25. kongressi poolt aru- tusele.
2. Et Kalju Mätilik, Matti Kiirend, Sergei Sol- datov, Artjom Jushke- vitsh, Viili Saarte, Juhan Valdmann ja kõik teised poliitvangid kiiremas korras vabastatakse.
3. Et nõukogude oku- patatsiooniväed kiiremas korras viiakse ära Balti- kumiterritooriumilt.
4. Et seejärel Eesti riik- lised piirid UNO kon- troolil all toetatakse vaba- duse ja salajane rahva- häältsust rahvaste tahte ja vabariikide staatuse kind- laksmääramiseks.

Deklaratsioonile olid alla kirjutanud Eesti In- imõiguste Komitee, Läti Noorte Komitee, Inimõ- iguste Kaitsmise Aktsio- nigrupp ja Ida-Euroopa Solidaarsuse Komitee.

Hubert Aumere matused Münchenis

MÜNCHEN (EPL) - Siin meel reedel 26. veebruaril Per- lehor Fordi kaunistuse mu- rearvulise matustele osavõtu- viihikust Hubert Aumere, kes ligi 20 aastat oli Baleri Riigiooperi orkestri esimene kont- sertmeister. Matustelilise sak- sa eesti keele pidas lugeri ko- gunduse õpetaja Ernst Soosaar.

Järeleühendatud Riigiooperi orkestri ühelt dirigendil ja kaasmaalaste poolt allkirjutu- tul. Kirsit kadumu pörmuga oli ehitud punaste roosidega ja seda ümbritsevad rohked pärjad ame- rikasuse ja vabariikse poolt. Saksa tavad kohaselt võis kirsi- koos seda ümbritsevate elupude ja pärjadega enne matust näha suure klavivitrini taga Perla- cher Forsti kaunistust.

Matustelilise avatseremo- nia toimus kabelis, kuhu kirsi- kuse korraldajad saatel väikesel ratastel platvormil sisse toodi. Riigiooperi liikmetel koosnev kvartett mängis pikema leinail- sel kõlava oia ühest Beethoveni hilise loomingu kvarteti. Jär- gnes lühike matustelilise õpetaja Ernst Soosaare poolt, kes luges ka Meie-Isa palve eesti keeles.

Karges ja kahvatus päike- päistes liikus palj matuserong järgnevalt surnukeha allveel matusepaigale. Kõnal oli ka- hasaja leinailine, Riigiooperi or- kester oli oma lugupeetud ja armastatud kontsertmeisterit saatma tulnud peaaegu in cor- pore. Oks kirstu kaasa summu- sed kadumu abikassa Ernestine koos oma lähimate perekonnaliikne- taga. Matusteliste hulgas oli roh- kel arvul kohalikke kaasmaalasi.

Kuna Hubert Aumere oma suurest töökoormusest hoolimata Vabariigi Aastapäeva pühite- miste puhul alati tuli kaasmaa- lastele mängima, osutasid tema- le paljud eestlased oma kohalo- ke ja liilegega viimast sägavat tona. Lahitse käpa ümber olid juba kõik pärjad. Nenda hulgas paistis silma sini-musta-välgite lindidega Müncheni eestlase pärg.

Õpetaja Ernst Soosaar pidas lu- hijutuse motot 58-nda saimi, 49- ndast värsist: "Kus on inimene, kes jääb elama ega näe surma. Kes päästab oma elu surmavalja- hästest?" Ta tõstis esile kadumu

Hubert Aumere oli viimatu- tuosloikkuse surnukeha Män- chenis, ütles riigiooperi peadi- rigent oma järeleühenduses.

tagasihoidlikku loomust, tema sõbralikkust ja abivajadust ja tema suurt annet, mis ka eesti kultuurile on rikastanud. "Tema valdkond oli eluaga muudki, milles ta ka ülemaalise tunnusta- tuse võitis. Kui imelast tunti teda Eestis juba lapsepõlvest saadik. Suure huvi ja rõõmuga jälgis Eesti rahvas Aumere ku- jumist. Tema kaasmaalased on kaotanud tuua sõbra. Meie kaastunne kuulub tema abika- ssa ja lähimatele omastele, öele Rootsis ja vennale kodumaa- l." Lõpetas õpetaja Soosaar, lauldes koos kohalikele eestlastele "Kalla, kallis Isa käsi" kahte viimast saimi.

Üks kohalikelt eestlannadest oli kaasa toonud plaut kodumaa mulla, mis sümboliseerib haa- põ- hja puustati. Järgnevat kõneles Oks Baleri Riigiooperi dirigenti- dest, asendades kontsertreisil viibivat peadirigenti professor Wolfgang Sawallischit. Ta ütles, et Hubert Aumere oli Münchenis kujunenud viimil virtuosloikkuse sümboliks. Tõstes esile Aumere eesti päritolu ja tema põhemä- selt tagasihoidlikku iseloomu, üt- les kõneleja, et kadumu oma otse kaadestamisväärselt suurt annet, kes Baleri Operiorkestri profiili pildidele asutale loonud alati vormida ja viimistella.

Kaasmaalaste poolt tõi saksake- lised värsistatud järeleühendi- alakirjutaja, soovides lahukule rahulikkust ja sõbralikkust voo- ramaa mullas.

KARIN SAARESEN

A. Reinans Uppsalas: Peame eeskätt lootma endale

Alar Reinans käsitles eestlako- kuma probleeme Rootsis

loobunud katsetest kiiresti assi- mileerida sisseraannud gruppe ning niilid põhimõtteliselt tahab otetada nende gruppe tegevust oienoh ja suurel määral just sel- lest kindlustes, millega eestlased on kinni hoidnud oma kultuurist ja oma vähemusest hõimast Root- sis.

Kuigi ühiskonna otsene teoste eesti organisatsioonide ja aja- lehtede-ajakirjadele niid on üle poole miljoni krooni aastas (kujutades ei ole arvestatud ar- hivistõltsile paiku ega toetus- te koodele), ei too need toetused tõenäoliselt mitte kaasa erilist mudatust meie kohalike eestlaskondade elus. Kui me ta- hame rahvusliku grupina edasi elada, peame jätkuvalt esimeses järjekorras lootama oma joule ja tahtele.

Nihistati kirikus kui aktusel esines al Senta Mook-Hallberg soololauledega. Muusikalises osas kaunistas aktuel veel pianist Helga Andrae ja viirolisolo. Lõpetas ütlus Uppsalas Eesti Selti esimeses Kaarel Vahtras tändades esinejad, ja eriti ka seltsi perenais kes olid hoollit- se- nohvilisena eest.

Kalender T. Kadaka piltidega

JOHANNESBURG (VE) - Johannesburgis, Lõuna-Aafrika- lises teatris toimetasid thingu viirvirkas solakateks, kus oli kasutatud Tudu Kadaku L.Afri- ka meksaallide mõttelisi akva- relid neils 16-ist tööst, mis omal ajal oma kunstnikult Afrikanl muuseum.

Algkooli tähistas E.V. aast

Eesti Vabariigi 58. aastapäeva aktus Stockholm Eesti Algkoolis toimus teisipäeval 24. veebr. 1976 kell 12.00 kooli aulas. Aktuses avas koolijuhataja Henna Kirikmäe, mille järele õpetaja Thomas vast pidius päevakohase palve- ning kuu. Ta tõi ilmekaid näiteid eesti keele õige omandamise va- jadusest ja selle väärtusest meie vabade eestlaste hulgas.

Õpilased esitasid klaviripäia päevakohaseid deklaratsioone ja laule. Õpilaste ettekanne ja re- le tõi tervelt Ameerika eest- lastest ja nõrvelt Herman Lane- Lahesalu, kes viibis aktusel omi- titse Kalliga. Tema sõbralikkus- pikemes sõnavõtus tõi ta ilmeka

Sellest Mustast Kontinendist saab väikeses kaasutamisega uus Punaie Kontinent ...

Kerenksi lesk suri

LONDON (ME) - Inglise leht "Daily Telegraph" üti kir- jutas, et Southports Inglismaal on surmud 90.a. vanuses Olga Kerenksi, Venemaa liihkese demokraatliku rezhimi peami- nistri Aleksander Kerenksi lesk.

Kommunistid kukutasid Ke- renski 1917 ja kui ta eemaldus viimale tagastuse, valitsusru- de väesade kaasa. Il, pöges- ne ta pärast mõneajast peidu- solemist 1919 Inglismaale, kuul- davasti maskeerituna naiseks. Aleksander Kerenksi aus hiljem USA-esse, kust ta suri 1970.

Kerenksi naine, kellega ta abielhus 1940, olles seaga 20-aas- tane, oli lõhemat aega Lubjanka vanglas, enne kui tal vale passi kaasaoli õnnestus põgeneda. Ke- renski oma hahe pojaga, Ke- renski abikassa saabus Inglis- maale 1920 ja elas palj aastaid üksiüksid üle Londonis. Selleks põhjustasid teda, esteiks keelid- sed raskused ja teiseks Kerenksi vene emigrantide keskel, ni pahem- kul parempooliste ridades.

Kerenksi lesk lahutas oma mehest 1938. Sellest hoolimata mees ja naine pidasid omavahel kirjalikku kontakti. Ja pärast Kerenksi surma USA's, ta leks laskis Kerenksi kiristu tuus In- glismaale maamulla matmiseks. Üks Kerenksi poegadest - Oleg, on tuntud arhitekt Inglismaal ja esineb tihti BBC raadiosaadetes kultuuriloomingu teemal.

Märkimisväärt on, et Ke- renski, elukaest jurist, on sün- dinud sama linnas, kus Lenin (Simbirskis). Mõlemate vanem- dad olid elukaest pedagoogi- (Lenini isa - aristokraatlik koo- lide-inspektor). Kerenki valiti mõndakate sotsialistide (SR-i) esindajana 1912 Dumasse (Vene riigiparlament).

Venemaa esimese - ja viimase demokraatlik peaministri Aleksander Kerenksi suri a. 1970 USA-s, kuid matiti Inglismaal, kus asub ta lesk lastega.

kes kannatas teatavasti hemofiil- lial, pärandatud kuninganna Vic- toriast. Vene tsarina Aleksand- ra, endise Saksa printsessi kau- du, kes suttus vene talupoja mungu Hrasputini isiklike ja "pe- litleilise" mõjude alla, aitasdes se- tel kauaselt kaasa tsaarivõim- laostamiseks ja kumamiseks.

50.000 kr. annetusiks

TORONTO (EPL) - Eesti ühikpõhise Kanada ka- niidil järjekorras annetus 500 dollarit (kr. 22.500) suures, mil lega tema hilisk teoste summa- shikpaltile toetuse kokku 11.000 dollarile (Kkr. 48.500).

Alexander Haavaniit on eest- ühiskonna Kanadas hästi tuntud aianduse sõnataja, kes omal Owen Sound'is, Ont. "Havaniit" Sprinmount Nurseries & Lands- caping" ettevõtte. Ta sal eria- ridus. Eesti Vabariigi mitmet- riiklike stipendiumide abil, mida ta märkis ka esimese summa annetamisel shikpaltile esime- hele, lisades, et tunneb end tänu- võlglasena Eesti Vabariigi ja oma rahva ees.

Üksik 58-aastane eestl mees soovib tutvust eesti naistega

Vast. "Kevad", EPL Box 667, 101 29 Stockholm 1.

